

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DOVARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOYS CADA SEMANA

10 centims cada número per tot Espanya

Números atrasats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Vera de Barcelona, cada trimestre, Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto-Rico, 4.—Extranger, 5

FESTA MAJOR MUNICIPAL

—Ja podém ben dirho,
ja podém, germans:

ab aquest programa,
hem fet bé 'ls gegants.

CRONICA

DOS MONUMENTS

En Frederich Soler ho presentia que després de mort tindria estàtua en un siti públich de Barcelona. En mitj de las preocupacions á que dona lloch la prosa de la vida ab sas miserias y sas exigencias, ab la necessitat constant de guanyarse 'l pá de cada día, ab los rezels y neguits qu' engendran las enconadas lluytas del teatro, en Serafi Pitarra era un enamorat de la gloria.

Parlant un día ab alguns amichs, mitj en serio mitj en broma, ab aquell llenguatge pintoresch que li era característich, va donar esplay á la seva il·lusió, dihent:

—Potser algún día 'm trobaré al mitj de una plasa, aguantant plujas, xafechs y ruixats, tants com ne caygan, y sense poder obrí 'l parayguas.

Aludia al dir aixó á la seva estàtua.

Lo qual indica que ja llavoras la veyá, feta de bronze ó de marbre, eulayrada sobre un pedestal, com un testimoni perenne del seu pas sobre la terra catalana.

No s' enganyava. La tindrà... ó 'ls qu' en vida l' aplaudiren y avuy encare després de mort l' admiran, quedarán com uns ingrats si no aplican tots los esforços necessaris á lograr que á la primera pedra, enterrada 'l dimars, s' hi ajuntin las demás que faltan fins á la terminació del monument.

¿Qué 's necessita perque tal cosa 's realisi ab tota felicitat? Una petita dosis de una de las principals virtuts que adornaren al autor de tantas obras donadas á l' escena catalana: una petita dosis de perseverancia.

Mes que als subsidis oficials voldríam nosaltres que 'l monument á Frederich Soler sigués degut á la contribució voluntaria del poble catalá, en totas las sevas esteras, desde 'l modest obrer al acaudalat capitalista, sent d' advertir que cabria una representació tan digna d' estima á la moneda de bronze del primer com al bitllet de Banch del últim. Precisament lo teatro á Barcelona ofereix characters de aqueixa mateixa universalitat per lo que respecta al gust del públich; y las obras mes celebradas del nutrit repertori de 'n Serafi Pitarra de la mateixa manera han arrancat francas riallas y sentidas llágrimas á l' ánima ingénua del treballador que á lo menos penetrable del qui la té blindada ab una corassa d' or.

Si tots han rigut ó plorat alguna vegada, just es que cada hū en la mida de las sevas foras honri la bona memoria del autor, gloria de Catalunya, que tals emocions sapigué despertar en tots.

En una paraula: te prou popularitat en Frederich Soler perque la seva dega ser una estàtua *per sufragi universal*, y no una estàtua *encasillada*.

**

Davant del Teatro Principal ha de alsarse 'l monument del qual tot just si 'n tenim alguna noticia precisa. No volém fer ab aixó 'l mes petit cárrech als dignes indivíduos que componen la comissió erectora; pero se 'ns figura que 'ls bons desitjos qu' en tots ells hem de suposar, no s' han traduhit fins ara massa felisment al terreno de la práctica.

¿Será aixó degut á que tothom se refia de que en últim terme l' Ajuntament es qui paga? Y aquest refiar-se dels recursos de las arcas comunals ¿haurá contribuít á enervar las iniciativas y l' activitat de que en altre cas haurían donat probas los senyors de la comissió en l' afany de sortir lluhits en son honrós empenyo?

Crech que ab aquestas senzillas preguntes acabo de posar lo dit sobre la llaga.

Y aixís s' explica que s' haja aprofitat senzillament la oportunitat de la celebració de las festas de la Mercé pera ategir un número mes al pobre programa de las mateixas, ab la colocació solemne de una altra primera pedra. Sense las festas difícilment aquest acte hauria tingut efecte. S' hauria dit, com es veritat, que 'l pensament no era encare prou madur: que 'l projecte definitiu encare está per trassar, ó á lo menos si ho está tal com l' ilustre escultor Querol va prestarse desinteressadament á ferho, aqueix projecte no ha trascendit al públich. S' hauria dit, que malament per l' apoteóssis monumental del dramaturg catalá podria tirarse teló quan ni l' obra está feta, ni formada la companyia dels artistas que han de interpretar-la, ni reunits los fondos necessaris pel sosteniment de l' empresa.

Y en aquest concepte sentim cert temor de que durant algún temps la primera pedra del monument á Frederich Soler quedi enterrada, y enterrada en lo sentit recte de la paraula, com tantas otras que se n' han colgat en diversos punts de Barcelona, y de las quals se 'n ha perdut hasta 'l recort.

Idea tristíssima la que inspirará l' antich Plá de las Comedias, ab un Teatro com el *Principal*, de gloriosa historia, y avuy decrepít y amenassat de desapareixer, y ab un monument no-nat com el de 'n Frederich Soler.

**

En otras condicions ben distintas s' ha procedit á la colocació de la primera pedra del altre monument, dedicat al que siguié arcalde de Barcelona, D. Francisco de P. Rius y Taulet.

Aquest si que s' alsará, y s' alsará depressa.

Y no perque la popularitat del que impulsá la Exposició Universal del any 88 siga tan gran é indiscutible com la del creador del Teatro catalá, sino per altres motius que no s' escaparán á ningú qu' estiga una mica al corrent de las cosas de la Casa Gran.

Mentres visqué D. Francisco, pagava la Pubilla 'ls seus despilfarros... y avuy, set anys després de la seva mort, continúa pagant lo seu monument.

Veus' aquí perque 'ls senyors de la Comissió erectora no saben encare lo que son dificultats, ni entorpiments. Pogueren temps enrera convocar un concurs y escullir lo projecte que 'ls hi féu mes pesa, y avants de ser colocada la primera pedra han pogut formalisar lo contracte ab los autors premiats deixant aixís assegurada la rápida construcció de l' obra.

Fins en lo senyalament del día pera procedir á la colocació de la primera pedra lo poeta siguié posat al ex-arcaldé: per aquest un diumenje; per en Frederich Soler un dimars, com si hi hagués hagut la intenció deliberada de sustréureli 'l concurs de la massa de població qu' en un día de feyna está subjecta al cumpliment de sas quotidianas obligacions.

A l' estàtua encasillada, que ab la presencia dels elements oficials ne tenia prou se li ha donat mes de lo que necessitava; en cambi á la estàtua per sufragi universal se li ha privat lo concurs de la massa popular.

**

Nosaltres combaterem l' administració ruïnosa del famós arcalde de Barcelona, y no tenim perque rectificar la nostra opinió.

No li negarém las condicions de activitat, de iniciativa y fins si 's vol de afecte entranyable á la ciutat regida per ell; pero creyém sincerament que aquestas condicions que ben encaminadas podían produhir grans fruyts, estigueren péssimament dirigidas, imprimint á la marxa de l' administració municipal un rumbo funest qu' encare avuy no ha

LO QUE HA FALTAT EN LAS FESTAS

Capritxo, que hauria fet
un efecte sorprendent.
¡Els Xanxas il·luminats
elèctricament!

pogut rectificarse, y que 'ns porta directament á un inevitable naufragi.

La major part de las empresas que realisá mes que per la seva utilitat se distingeixen pel seu caràcter ostentós: foren manifestacions de la vanitat en extrém costosas: Barcelona sigué obligada á embellir-se ab galas poch consistents ab l'afany de cridar l'atenció del mon, y se li feu gastar en bonichs sumas inmensas que invertidas per exemple en millorar sas condicions higiènicas, l'haurían transformada en una de las poblacions mes sanas de la terra.

Y en totas aquestas satisfaccions vanitosas se procedí sense càlcul, improvisadament, á la impensada, derrotxant sumas considerables, y engendrant un desordre administratiu tal, que no hi ha hagut may mes una má prou enérgica per corretjirlo.

Los que creuhen que tot aquest desquiciament se fa digne de perpetua memoria per alentar als nous arcaldes que vajan venint, fan bé en erigir un monument al iniciador del desordre y del despilfarro. Aixís quan no quedin ni las pedras de tots los edificis de nyigui-nyogui, que á pes d'or s'alsaren en

las inmediacions del Parch ab motiu de l'Exposició del 88, subsistirá 'l monument dedicat á D. Francisco, com un exemple de que aquí per ferse immortal, diga lo que diga 'l refrán, precisa treure al sol mes de lo que hi ha á la sombra, estirar mes la cama de lo que permet lo llensol, y practicar al peu de la lletra la máxima «embolica que fa fort.»

¿Veritat que sembla mentida que hi haja encare avuy qui estiga enlluhernat pels flams de bengala del any 88?

P. DEL O.

NO ERA TONTA

En Francisco qu' es un pobre
ab mes gana que un cessant
l'altre día demanava
relacions á la Pilar
que, si be no es gayre maca,
en cambi, te un capital
que á n' al pobre de 'n Francisco
li tenia 'l cor robat.

—Ah, senyoreta—li deya
en Francisco molt formal—
Per vosté jo no sossego,
per vosté jo estich malalt,
sense vosté no puch viure.—
interrompent, contestá
la Pilar, sens inmutarse:

—No trobo pas gens extrany
lo que 'm diu: jo d' igual modo
si 'm trobava sense un clau
com vosté... no hi ha pas dupte
que 'm moriria de fam.

LLUÍS G. SALVADOR.

UN LLADRE DE BON HUMOR

ó

LA IGNOCENCIA PERSEGUIDA

De segur que ja ho saben. Per llangonissas, Vich: per castanyas, Arbucias; per borregos, Cardedeu.... Lo que probablement no haurá arribat encare als seus oïdos es que per gent alegre y divertida s' ha d' anar precisament á Becerril de la Sierra.

Ja poden regirar tot lo repertori de saynetes, juguets cómichs y sarsuelas del *género chico*: desde ara 'ls asseguro que no trobarán res tan graciós ni entretingut com lo que á Becerril acaba de succehir.

Vejin que 'ls sembla.

Becerril de la Sierra es un poblet de la provincia de Madrit, en el qual, per haverhi de tot hasta hi ha mestre d' escola.

—Y, naturalment—dirán vostés—el tal mestre 's deu morir de gana?....

No senyors: no solzament no 's mor' de gana, sino que hasta s' atreueix á tenir ahorrats setze duros, que l' home guarda, ó millor dit, guardava amagats dintre d' una petaca.

Pero no adelantém los aconteixements y limitemnos per ara á pendre nota d' aquest mestre inverosímil que en los temps que corrém te 'l graciós acudit d' arribar á economisar un' unsa.

Era, segons las crónicas contan, á últims del passat Abril. El mestre y la seva muller havían assistit á una boda y tornavan tranquilament á casa seva. Com á Becerril no hi ha gas, ni electricitat, ni siquiera llums d' oli, y l' escena passava de nit, el mestre, pensant sens dupte, que si 'l treball es la primera virtut, la previsió es per lo menos la segona, portava á prevenció un fanalet pera iluminar lo c. mí.

FESTA NOCTURNA

Al arribar al peu de la casa, el mestre, que per mes senyas se diu don Manel, alsá 'l cap y mirá estupefacte la finestra del seu quarto.

—Repara—va dir, donant dissimuladament un cop de colze á la seva senyora:—á casa hi ha llum.

—¡Oy! ¿Qué deu significar aixó?

—Pues... ó que nosaltres hi hem deixat el llum encés... ó que algú hi ha anat á encendrel.

—¿Algú? ¿Quí pot ser?

—¡Quí vols que sigui!... Lladres.—

El mestre tenia rahó. En aquell mateix moment, un home, que segurament l' havia sentit, surt al balcó, 's deixa anar al carrer... y ¡camas ajudeume!

Pero 'l mestre té temps d' aixecar lo fanal y examinar ràpidament la cara del fugitiu.

—¡Ja se qui es!—diu á la senyora.

—¿L' has conegut?

—Vaya! Es en Nicanor. Correm á veure qué 'ns ha pres!

Las sevas negras presuncions quedaren confirmadas. La petaca, ab las vuytanta pessetas, havia desaparecut. Potser per la petaca solzament, don Manel no s' hauria indignat gayre; pero ¡ls setze duros! ¡l' unsa que tant li havia costat de recullir!... Alló clamava venjansa.

Corra á casa del jutje y truca.

—Senyor jutje... Acaban de robarme.

—¿Sí?... Pues ara soch al llit y per un assumpto de tan poca quantia no m' al-so.—

Mitja volta y cap á cal fiscal.

—El Nicanor m' ha pres la petaca...

—¡Deixi fumar á la gent!...

—Es que

La retreta militar.

no hienta tabaco, sino diners...

— Ah!
De tots modos, jo ja no soch fiscal.

—¿Desde cuándo?

—Desde... fa un' hora!...

¡A pa, á passeig, que no estich per conversas!...—

Don Manuel, ab l' ánima als peus y 'l fanal á la má, acudí al arcalde. Aquest— ¡ja era hora!— l' escoltá; s' encaminaren els dos á can Nicanor, y sense mes averiguacions detingueren al lladre.

— Vos heu robat al senyor!...

— Alto! Jo no hi robat res.

— Falteu á la veritat. ¿ Ahónt es la petaca?

— No fumo.

— Us torno á dir que treguéu la petaca.

— La tinch amagada sota una teula.

— ¡ Ah! ¿ Veyéu com heu robat?

— Repeteixo que jo no hi robat á ningú.—

A pesar de la seva extranya negativa, recuperada la petaca y evidenciat el robo, en Nicanor passá á allotjarse á la presó y un d' aquests dias ha comparegut davant del tribunal.

L' interrogatori del mestre d' estudi ha sigut deliciós.

— ¿ Per qué creu que va entrarhi l' acusat á casa de vosté?

— Segons las senyas, per robarme.

— Vosté ¿ de qué te fama al poble? ¿ De rich?

— ¿ Jo?... Unicament tinch fama de mestre.—

¡Mirin que anar á suposar que un mestre d' escola pot ser persona adinerada!

Pero ara ve 'l bo: l' interrogatori del Nicanor.

—¿Es veritat que vosté va entrar á casa del senyor, aprofitant la seva ausencia?

—Es veritat.

—¿Y va endúrse-li una petaca ab setze duros?

—Sí, senyor.

—¿Es dir que 's confessa autor del robo?

—No, senyor: jo no hi robat á ningú.

—¿Ah, no?

—No senyor: tot alló ho vaig fer... per broma, per donar un xasco á don Manuel. —

No se l' ha pogut treure d' aquí. Que alló no era robo, que tot era broma y qu' ell era innocent...

Per desgracia 'l tribunal ha declarat que no estava per bromas... y ha condemnat al candorós Nicanor á tres anys de presiri correccional, á fi sens dupte de que tingui temps de meditar sobre la fragilitat de las cosas humanas y la poca protecció que 'l govern dispensa á la ratería humorística.

Y ara vostés diguin: un poble que té un lladre com aquest, un jutje com aquell y un fiscal com aquell altre ¿no mereix ser colcat á la vanguardia dels pobles alegres y divertits?

A. MARCH.

INTIMA

Perque varen dirte, Julia qu' eras reyna del cor meu sé que tú vas contestar:

—¿Ell m' estima? Ca, no ho crech. ¿Cóm pot ser que 'm porti afecte si ab mí reservat lo veig?

—Es molt timit—va observarte el que fou mon confident.

—¿Timit y sempre festeja ab las altrás?...

—No, bon bé;

ab las demás no hi festejo ni prodigo 'l galanteig y si es cert que alguna volta he tingut l' atreviment de dí á una noya: ets molt maca, y alabar sos ulls de cel, ó sa boqueta de rosa, ó bé son daurat cabell, tot aixó que 't té gelosa es passatemp y res més. Se li fa dir á la boca tot lo que un no sent ni creu y si ab ella pot mentirse ab la mirada no 's ment. Es per xó estimada meva, que quan te tiuch apropet embadalit te contemplo pero no 't goso dir res, que si quan no 's sent amor

PLANXA MONUMENTAL

Un fondo més fosch que 'l mon, globos blanchis aquí y allá...

¡Aixís se va iluminá

lo monument á Colón!

fingirlo no costa gens, quan ab tot lo cor s' estima no es possible 'l fingiment.

JAPET DE L' ORGA.

MALS EXEMPLES

¡Pobrets!... Lo dimecres el mestre 'ls ho va dir:

—Demá esteu tots convidats. Al *Circo Equestre* donan una funció per vosaltres. Digueuho als vostres pares. Que us arreglin, que us mudin, y á las dugas en punt aquí... —

¡Quína alegría!... ¡Ja ho crech que en Juanito va dirho als seus pares!... Y als coneguts, y als vehins y á tot-hom... —

Tornant d' estudi, á mitja escala ja ho estava cridant:

—¡Mama!... ¡mama!... Demá... aniré als *Caballs*, al *Circo*... ¡Veuré 'ls pallassos, las forsas, los jochs de mans!... ¡Demá, demá á la tarde!...

Quan son pare va arribar, explosió número dos.

—El mestre diu que demá estém convidats á la funció del *Circo Equestre*... Diu que 'ns mudin... A las dugas hem de ser á estudi tots... —

L' alegría animava aquella hermosa cara infantil ab onadas de llum y de color. ¡Ell al *Circo*!... ¡Ell als *Caballs*!...

—¿Ja ho has entés bé?—li preguntá son pare, tement qu' en Juanito s' hagués engrescat sense motiu.

Lo seu fill se 'l mirá rihent y picant de mans.

¡Vaya una pregunta! Es clar que ho havia entés bé... ¡Tan bé pogués entendre las lissions difícils que devegadas el mestre 'ls posa!... La funció era á la tarde, á la tarde del dijous, y tots els nens de las escolas públicas hi estavan convidats.

—¿Tots?

—Tots; hasta jo.

—Bueno—feu llavors son pare, arronsant las espatllas: —demá miraré si l' anunci 'n diu alguna cosa. Potser t' erras.—

No s' errava, no, pobre Juanito!

Lo pare examiná 'l cartell á la porta mateixa del *Tivoli*, y ben clar ho deya.

«Extraordinario espectáculo. Gratis para los niños y niñas de las Escuelas Municipales, las de la Colonia france-

sa, Casa de Caridad y establecimientos de beneficencia.»

Y una mica mes avall encare ho repetia:

«*Gratis para los niños y niñas y maestros que las acompañen.*»

—¿Eh?—va dir 'l nen á l' hora de dinar:—¿veu com sí qu' es veritat?—

Y saltava, reya, picava de mans, ab transports de frenética alegría....

Seria la primera vegada qu' entraria al *Circo Equestre*.... ¡Allí abont hi ha tants caba'ls ensenyats tants pallasos, tants homes que fan *las forsas!*....

A l' hora convinguda en Juanito corregru á estudi. la comitiva 's posá en marxa y, ala, al *Tivoli*.

.....
¡Quina desilusión!.... Los alrededores del *Circo* estavan plens de remats de nens y nenas que se 'n tornavan, la indignació als ulls, lo desengany al cor....

—¡Qué! ¿Ja s' ha acabat?—se preguntavan los mestres.

—¡Cá! Es imposible entrarhi: está plé. No mes s' hi han pogut ficar los que hi han vingut primer. Es un desordre, un escándol, una burla de mal género....—

Lo pobre Juanito se 'n hagué de tornar amunt altra vegada, trist, plorós, aturidit per aquella sacudida moral que derrumbava en un moment totas las sevas esperansas....

Y tot caninant pensava dugas cosas:

Primera: Que en el mon la formalitat no es qualitat que abundi gayre.

Segona: Que per aprofitar las bonas ocasións es condició indispensable arribar primer que ningú.

MATIAS BONAFÉ.

L' ADMIRACIÓ DELS FORASTERS

—¿Veyéu? Aixó es un guarda termes de Barcelona.

ESCLAT

Las dolsas paraulas que dintre 'l cor guardo
perá demostrarte lo méu gran amor,
quan aprop te miro, ma prenda estimada,
no puch arrencarlas del fons del méu cor.
Inútil m' esforso: si vaig á parlarte
la llengua se 'm traba, ma pensa 's confon,
y clavant, impávit mos ulls en ton rostre
fabrosench murmoro—¡Qu' es bella, senyor!—
¡Oh cruel martiri que la ditxa m robas!
Oh sort malehida, que 'm lllensas al fons
d' un abim terrible, perdent la esperansa
de pogué esser duenyo de tan bell tresor!
En cambi quants joves, qu' en sos pits hi nia
sols amor fictici, impuras passións,
t' haurian dit mil voltas lo que no puch dirte,
lo que sols recordo quan no 't tinch aprop!
Ja veus prenda meva, consol de ma vida,
si es gran, si es inmensa la méva passió
que quan tinch la ditxa de pogué admirarte
no puch arrencarla del fons del méu cor.

QUIMET BORRELL.

LLIBRES

ORACIONS per SANTIAGO RUSIÑOL.—Fa ja algun temps que venim assistint ab curiositat á las evolucions que 's realisan en l' esperit de un de nostres primers artistas y mes admirables escriptors, lo Sr Rusiñol. A la volta de alguns anys l' hem conegut naturalista perseguint aixis ab lo pinzell com ab la ploma l' interpretació fidel y sentida de la naturalesa y del home; impresionista l' hem vist després, tractant ab genial desenfado la llum y 'l color, fixant sobre la tela ó sobre 'l paper tota l' emoció y tota la forsa de sas rápidas visions; avuy se 'ns presenta fundament idealista, efusiu, enamorat de un mes enllá vagarós, impalpable, indefinit, qu' en altres autors ha cristallizat, prenent los caracters de misticisme religiós, y qu' en ell fins aia 's manté sense traspasar los horisóns de un ample y poétich pan-teisme.

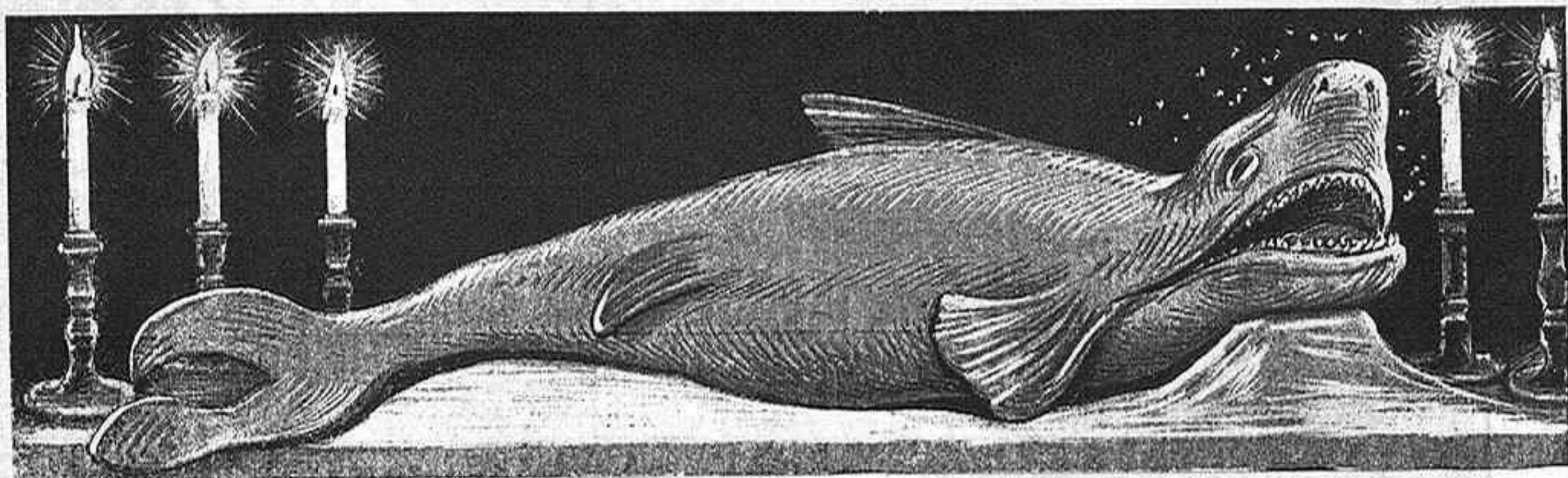
La manifestació de aquesta nova tendencia, no sabém si intima ó contreta per contagi ab motiu de las extranyas fermentacions espirituals batejadas ab lo nom genérich de *modernisme*, apareix francament acusada en l' últim volum que acaba de donar á l' estampa ab lo titol de *Oracions*.

Conté aquest llibre una colecció de cants lirichs escrits en prosa y formant dintre de una perfecta unitat de sentiment y d' entonació, tres series ben definidas: la primera dedicada als grans espectacles de la Naturalesa, com son l' Alba, la Rosada, 'l Dia, 'l Mar, las Cascadas, el Vent, la Pluja, 'l Tró, l' Arch de Sant Martí, 'l Sol, la Boyra y las Flors; la segona al home, á sos sentiments mes espirituals y á sas obras mes admirables, comprenent las oracions tituladas als Infants, al Mon, á la Bellesa, als Primitius, al Cant Plá, á las Pirámides, al Parthenon, á l' Alhambra, y á las Catedrals góticas; y la tercera á la melancolia brollada del misteri, de la tristesa y de la mort, en la qual s' hi troban los cants dedicats á las Ruinas, á la Campana, als Jardins abandonats, als Artistas ignorats, al Sol ponent, á las Remors de la Nit, á la Lluna, á las Estrellas, á la Pluja d' Es-trellas, á la Mort y als Xiprers.

UN ESPECTACLE FORA DEL PROGRAMA—LA BARRACA DEL PEIX.

(Fot. RUS, col·laborador artístich de La ESQUELLA.)

Era un peixot respectable
pero 'l perfúm... la vritat...

Se veu que no havia mort
en olor de santedat.

En tots aquests cants l' autor fa gala de una forsa de sentiment extraordinaria. Nos fa l' efecte de un esperit primitiu y pur de aquells que degueren sentir la poesia en los mateixos objectes que fan vibrar lo del escriptor-artista; pero ab una diferencia essencial: aixís com la poesia dels pobles primitius degué ser molt fonda, pero també molt ruda, la de 'n Rusiñol apareix exquisidament refinada, mes amiga de las mitjas tintas que del esclat, dels matissos suaus, que del relleu vigorós y enérgich. Es filla de l' ànima de un artista delicat, que disposa de un llenguatge afuent, expressiu, saturat de perfums, rich en notas de armonía y de color.

Son Breviari de Oracions no es certament una obra com moltes pera ser llegida á la carrera y sense deixar-la de la ma á estimul del interés que sa lectura puga despertar: tractantla aixís resultaria monótona y fins per certs paladars tinch por que hasta empalagosa. Per apreciarla bé es necessari saborejarla detingudament, dispensantli tota la atenció que 's mereix. Una ó duas oracions cada día bastan pera produhir en l' ànima del lector que senti bé l' efecte degut. Y una vegada terminat lo llibre no s' hi pert res en tornar-lo á comensar, ab la seguretat de que l' impresió produhida per la primera lectura millora encare en las successives. Aixís á lo menos ens ha succehit á nosaltres.

Pero ara que creyém haver fet justícia á aquesta última manifestació del talent extraordinari de 'n Rusiñol, ha de

sernos lícit expressar un concepte que sentim ab tota la forsa de una convicció. Lo llibre *Oracions*, ab valer molt com á obra de un poeta, y no dihem de un versificador, encare que moltes vegadas lo ritme y la rima fan traició al prosista, no ha lograt cautivarnos fins al punt de altras obras degudas al mateix autor. Una de las qualitats mes escelents de 'n Rusiñol es, en nostre concepte, aquell humorisme agredols de tan bona sava, tan d' ell, tan propi, tan característich que impregna las planas de sos llibres anteriors, de son *Anant pel mon*, per no citar-ne d' altres. Las *Oracions* no permetian emplearlo, y per aixó sentiríam que 's dongués ab preferència ó ab exclusivisme al cultiu de un género que implica la mutilació de una de las mes exelents qualitats del seu esperit. Lo Sr. Rusiñol tan amant de la sinceritat artistica, una vegada fet lo punt d' home que significan sas *Oracions*, creyém que tornarà al terreno de l' observació directa del natural filtrada á través de son poderós y rich temperament, en lo qual tan hermosos fruyts havia recullit. En aquest cultiu hi trobará sens dupte un exercici mes sá, que 'l que l' obligan á fer las exigencias externas de una moda passatjera com totas las modas, ab marcadas inclinacions al amanerament.

Decoran las *Oracions* un gran número d' estampas de 'n Miquel Utrillo, y algunas notas musicals de 'n Morera. No hem sentit las últimas y per lo tant no podém jutjarlas: en quant á las ilustracions, ab tot y revelar l' existencia de un

artista dotat de un talent original, se 'ns figura véurel víctima de aquell amanerament de que 'ns planyiam en lo párrafo anterior. Será que tindrem los sentits embotats davant de certas manifestacions extranyas y exageradas del modernisme; pero aixís com las *Oracions* ens entran al esperit y 'ns produheixen una verdadera emoció artística, moltes de las estampas que las il·lustran ni ab l'ajuda de la lletra de 'n Rusiñol, las acabém d' entendre. Tal vegada los iniciats en los misteris modernistas formin d' ellas un concepte mes favorable.

RATA SABIA.

PRINCIPAL

Ha comensat ab bons auspícis sa campanya la companyia catalana. Las obras de 'n Frederich Soler *La Dida* y *Lo Ferrer de tall* y la comedia de 'n Teodoro Baró *Lo joch dels disbarats* han tingut una execució cuidada y esmerada.

En la funció donada dimars en honor de Serafi Pitarra ab motiu de la colocació de la primera pedra de son monument se representá lo drama *Las joyas de la Roser* y la pessa *Los cantis de Vilafranca*. Durant l'intermedi 's feu aplaudir lo coro *Catalunya nova*, cantant algunas pessas, y l' públich qu' era numerós sorti molt satisfet del teatro.

Pera demá dissapte está anunciat l'estreno del drama *Deliris de grandesas*.

ROMEA

A pesar de que la temporada no ha de comensar fins demá ab lo drama *La banda de bastardia* y l'estreno de una pessa titulada *El teléfono*, dimars se doná una funció dedicada á Frederich Soler, representantse 'l drama *Batalla de reynas* y la pessa *La mosca al nas*. Durant l'intermedi l' *Orfeo catalá* feu sentir algunas pessas de son escullit repertori. Molta gent y molts aplausos.

NOVEDATS

No 's pot dir que las festas de la Mercé hajan sigut días de festa per la companyia d'aquest teatro. Las funcions s' han donat á parells ó siga á la tarde y á la nit de cada día, y en cada funció los dramas en tres ó més actes á parells també. Vaja, que ni á ca 'l Afarta-pobres.

En Vico ha representat las obras predilectas de son repertori, desde *Guzmán el Bueno* á *Juan José* y 'l Sr. Fuentes no s' ha quedat tampoch endarrera, compartint ab lo célebre actor la feyna y 'ls aplausos del públich, entre 'l qual, com era de preveure, predominava l' element foraster.

En la funció donada dimars á benefici del escriptor senyor Sañudo Austrán s' estrená 'l quadro heroych *Pilar de Aragón*, original del beneficiat. L' obreta 's reco-

LO MONUMENT Á RIUS Y TAULET

(Inst. RUS, colaborador artístich de LA ESQUELLA.)

AVANTS DEL ACTE.

mana per sas condicions literarias y signé molt ben rebuda.

CATALUNYA

L' Eldorado al tornar á obrir las sevas portas ha produhit molt bona impresió á sos numerosos parroquians per las reformas acertadas de que ha sigut objecte. La galería exterior del primer pis á més de donar desahogo al local, constituheix un balcó de primera: las obras de restauració de la sala d' espectacles son també acertadas, com ho es aixís mateix l' haverse baixat de nivell lo siti destinat á la orquesta: aixís los músichs no privan la vista als espectadors de las primeras filas y com per aquest motiu no arriban á veure l' escenari, ja no podrá dirse alló de «músich distret, no fa bon só».

La companyia formada per elements ja coneguts y altres nous ha sigut molt ben rebuda. Lo públich ha trobat al senyor Cerbón de sempre, graciós com ell sol, y ha aplaudit ab justicia á la Srta. Isabel López, qu' es una tiple de molt bonas circumstancias y á la Srta. Antonia Segura,

que porta en lo seu apellido la *seguretad* de agradar sempre.

Presentats los artistas ab algunas obras de las més celebradas del repertori, aquesta nit comensa la tanda dels estrenos, que anirán seguint durant tot lo curs de la temporada. La novetat de aquesta nit se titula: *El si natural*.

EN LOS DEMÉS TEATROS

Tots á competencia han procurat oferir alicients als numerosos forasters que han visitat Barcelona ab motiu de las festas.

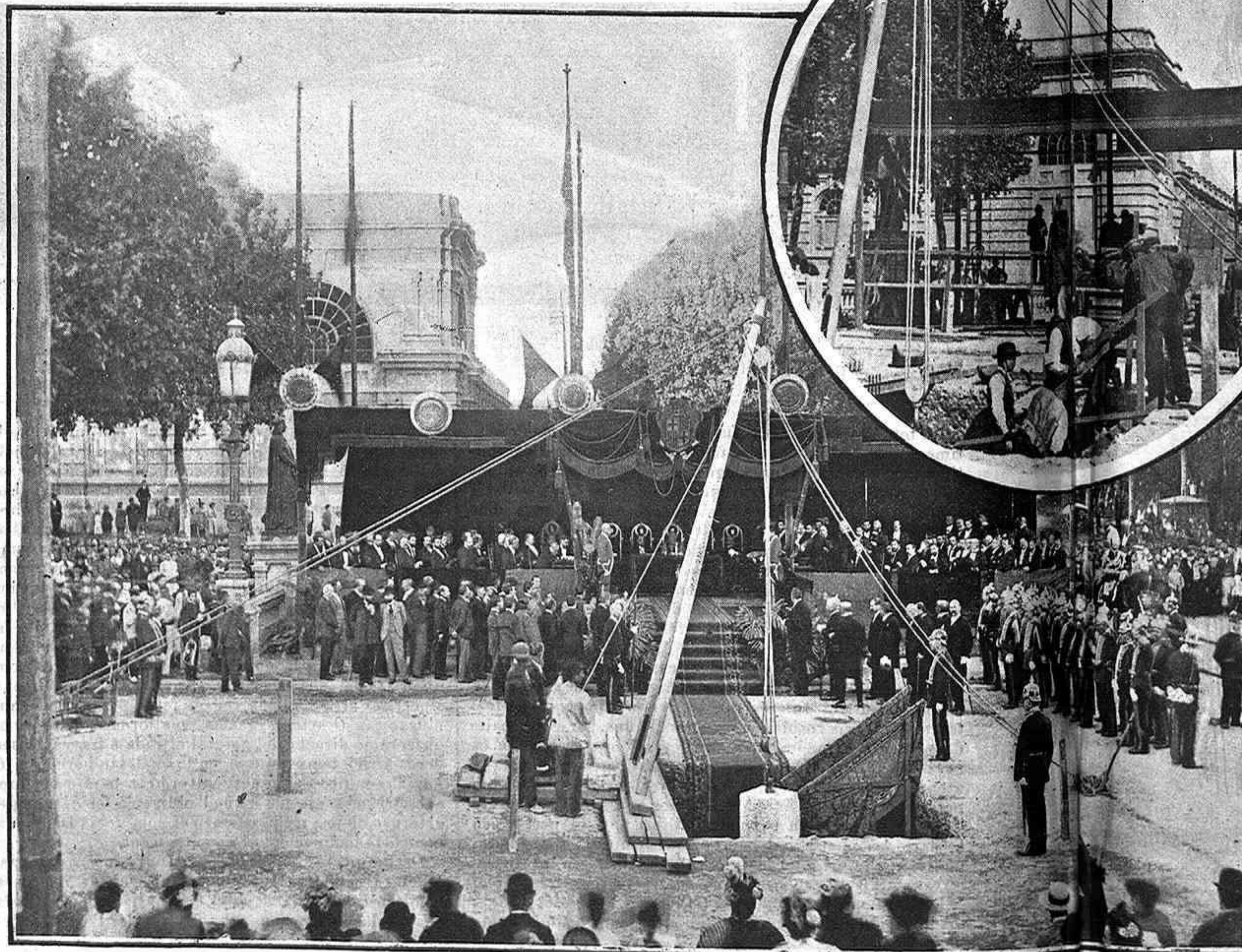
Lo *Granvia* ha explotat los últims días de la Millanes.

Lo *Jardi espanyol* ha donat fi á la temporada d' istiu.

Lo *Nou Retiro* 's proposa inaugurar demá dissapte la de tardor ab un quadro de sarsuela llarga.

Y 'l *Tivoli Circo-Equestre* continúa atrayent públich en gran ab sas variadas funcions. Entre 'ls artistas que han debutat últimament son dignes d' atenció 'ls empedrators *Moderattos* que cada nit se fan aplaudir.

Una noticia per acabar. Lo Sr. Bernis té escripturat pel Gran Teatro del Liceo 'l següent quadro de companyia: Mestres, Rodolfo Ferrari, Domenico Acerbi, Francesco Pérez Cabrero; Tenors, Alfonso Garulli, Michele Sigaldi, Enrico Giannini Griffoni; Barítonos, Giuseppe Kaschamann, Francesco Puigjener; Baixos, Francesco Navarrini, Michele Mazzara, Antonio Volponi; Sopranos dramáticas, Helene Theodorini, Concetta Bortalba, Andrea Avelina Ca-

rrera; Sopranos lleugeras, Annita Barone, Nina Pintelli; Mezzo sopranos y contraltos, Erina Borlinetto, Guerrina Fabbri, Sola Conde.

—¿Se aprueba la lista que acaba de leerse?
No pidiendo nadie la palabra en contra, queda aprobada.

N. N. N.

LO SEXO DÉBIL

Apareix la Clara Dou,
y senta com un axioma
qu' es un gran estúpit l' home;
y aixó ma bilis remou;
pro al jovent tampoch li cou,
que débilment li contesta;
donchs acut l' Avi y protesta
per la part que també 'l toca,
y per posá fré á una boca
que á n' als homes tant molesta.

Declarant vull comensá
que hi ha homes estrambótichs
desequilibrats, neurótichs,
y aquests s' han de descartá;
mes la Clara aixó no ho fa,
per dur l' aygua al seu moli;
y al sentir-la un creu que sí
qu' es vritat lo que diu ella,
y es per que la gran trapella
molta astucia te en lo dí.

Clara; l' home en general
ni es estúpit ni panarra,
lo que hi ha es que l' encaparra
que estiga lo temps tau mal;
puig com un tros d' animal
roda 'l bógit tot lo día,
y la dona no deuria
aumentár son mal humor:
al entrá á casa, ab amor
consolarlo donchs deuria.

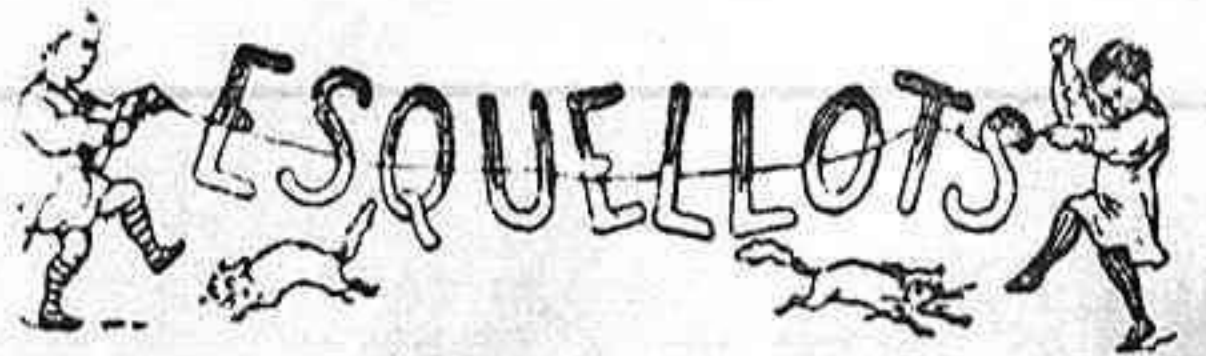
Pro aquestas (la major part)
lo reben com á una bestia
y ni 's prenen la molestia
de donarli 'l Deu-te-guard;
y aixó que l' home 'n te un fart
puig molts cops se seu á taula
y 's veu que la seva Paula
las monjetas encar' tria,
y es perque ha passat lo día
xerrant ó bé fent la maula.

Mentres lo marit treballa
ella sempre está al balcó,
ja perque passa un senyó
ó sent un bombo ó una gralla;
y si per cas te quitxalla,
va pel pis á cap-girells:
un de sos ideals més bells
no es cuydar del nen y espós
que 'l te com qui cria gos,
es frisarse bé 'ls cabells.

A parlar, donchs, francament,
atacarla molt podria;
pero temo que cauria
en gros amanarament.
S' ha dit molt bé y malament
del qu' es la dona capassa,
pro no vull que la catxassa,
ja que fora aixó pitjor,
perdi l' estimat lector:
de la dona s' ha escrit massa.

Sols diré que per essencia
es voluble y poca-solta;
no diré que alguna volta
no 'ns fassi la competencia
en assumptos d' art ó ciencia;
pro la dona sabia es rara,
y tant que jo crech encara
que la tal Clara es un home,
y que al fi será una broma
aixó del ou y la Clara.

L' AVI RIERA

Los Srs. Perelló y Ortega y Vidal (Modest redactors del *Teatro Catalá* han respost á l' excitació que 'ls dirigiam al ocuparnos de las cartas de Mossén Cinto, en una de las quals se revelava la gestió que practicaren prop d' ell los dos indicats senyors. La resposta está continguda per extens en lo número

CARITAT REGIDORESCA

Pels que fan de pobre,
la mar, ja se sab;
pels pobres de veras
no n' ha quedat cap.

349 de aquell senmanari corresponent al 25 de setembre últim.

Los Srs. Perelló y Vidal explican las cosas de diferente manera que 'l Sr. Verdaguer, y en termes categòrichs li diuen que relata fets falsos. Deixant al interessat lo cuidado de respondre á semblants imputacions, si aixís ho te per convenient, nosaltres hem de fer notar tant sols que á Mossén Cinto alguna cosa se li oferí y las ofertas que se li feren en tot cas están clarament consignadas en alguns párrafos del escrit de aquell's senyors. Com los creyém dignes de ser llegits aném á reproduhi los.

* * *

«En según lloch hem de dir que no es cert lo que conta, y que lo ofert per nosaltres, *fent constar que hi anábam espontaniament*, sigué que *no hi hauria grans exigencias per tornarli 'l permis qu' ell diu que fervorosament desitja de celebrar la santa missa*; que no se 'l tancaria en lloch, ans a 'l contrari, podria fixar sa residencia en qualsevol part (*menos á Barcelona qu' es per ell la boca de 'l llop*); que podria viatjar si ho preferís, triantse ell mateix un company, sense haver de pagar res absolutament.

«Vam dirli ademés que 'l compliment de la oferta se li garantiria baix escriptura pública suscrita per *digníssima y poderosa persona á qui ell coneix y que l' estima de tot cor*; que se li arreglarian tots los assumptos pagantseli uns 9 000 duros de deutes, cosa que ja s' havia comensat á fer entregantne 1,300 pera 'ls mes apremiants.

«Res de Assis, ni de llegendas de S. Francesch, ni de emissaris en lo sentit qu' ell diu.

«Ell, després de molts duptes y reparos va prométre per fi anar á Vich, si be reservantse anarhi á 'l cap de un curt temps; pero han passat dos anys y encare no ha complert la paraula *Com no ha vingut la pluja desitjada de 'l seu viatge, no ha vingut tampoch la desitjada pluja de las llicencias.*»

Mes avall, acaban dihent:

«Y acabant de rectificar las inexactituts que respecta á nosaltres s' atreveix á dir mossén Verdaguer y que las hem de fer evidents per dignitat, ja pot veurer ell y tothom si obrant com la lley de Déu mana, *podria estalviarse ma's de cap, disgustos y embarchs, y si podria estar com lo peix á l' aygua, cosa que de veras desitjém.*»

* * *

Al nostre pobre entendre mal s' alia lo de haver fet espontáneament la visita á Mossén Cinto y lo de ferli oferiments tan importants «com el de que no hi hauria de haver grans exigencias pera tornarli 'l permis de celebrar la santa missa» y 'l de «garantirli baix escriptura pública suscrita per *digníssima y poderosa persona* que se li arreglarian tots los assumptos pagantli uns 9,000 duros de deutes.» Creyém que ni 'l Sr. Perelló, ni 'l Sr. Vidal disposan personalment per aquest cas de sumas tan considerables, y menos encare 'ns podém figurar que també personalment pujan retenir ó restituir á la mida del seu gust las llicencias de dir missa de cap sacerdot, com si siguessen un parell de bisbes.

Aixís donchs, en la seva entrevista *expontánea* 's veu á las claras que obraren moguts pels dos caps-padres que desde fá tant temps venen hostigant al atribulat sacerdot é ilustre poeta. Aixó 'ns confirma en la creencia de que 'l *Teatro catalá* está en molt bonas relacions ab lo bisbe de Vica y ab lo seráfich Marqués de las Cinquillas.... Si mantenintlas se troba com lo peix á l' aygua, bon profit, y que per molts anys hi puga estar. Pero tingui á lo menos la consideració de creure que no tothom ha nascut per viure com els *llussos* y 'ls *llobarros*.

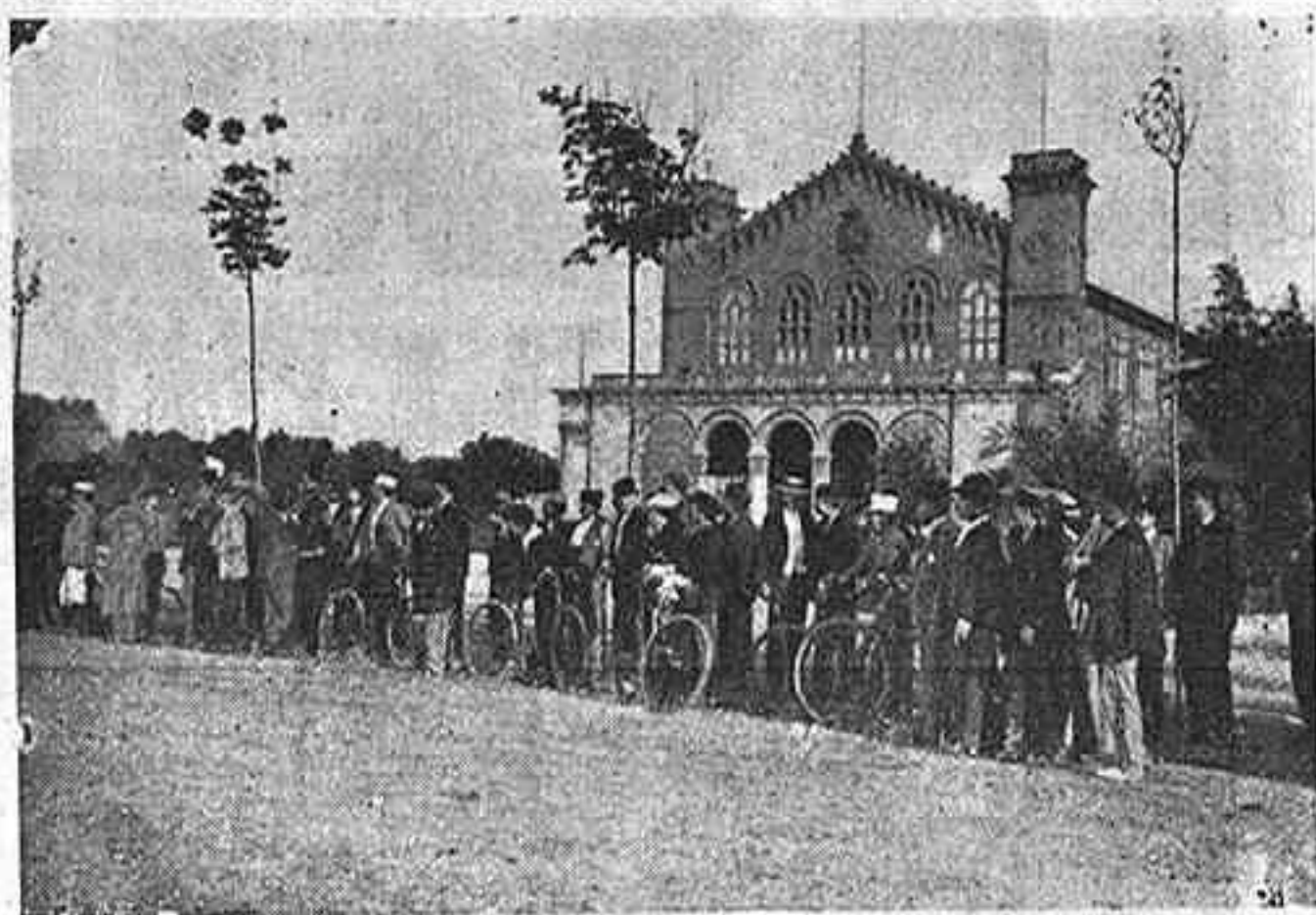
* * *

De totas maneras resulta molt singular la insistencia ab que 'ls Srs. Perelló y Vidal procuraren que Mossén Cinto se 'n anés á Vich podent després fixar la residencia en qualsevol part (*menos á Barcelona qu' es per ell la boca del llop.*) ¿Qué n' han de

LA FESTA CICLISTA

La multitud contemplant las carreras.

(Inst. RUS, colaborador artistic de LA ESQUELLA.)

Amanitse pel desfile.

fer los Srs. Perelló y Vidal, ni 'l marqués, ni 'l bisbe ni ningú del mon, de que Mossén Cinto resideixi ahont millor li sembli ó li convinga? ¿Acás algú 'ls ha nombrat curadors exemplars del insigne autor de l' *Atlántida* y de un sacerdot que ha sigut sempre un exemple vivent de virtuts cristianas?

Y si, per un zel intempestiu s' han proposat apartarlo á tota costa de certas companyias que se li suposan ¿quí 'ls dona dret á ficarse en lo sagrat de la seva vida privada?

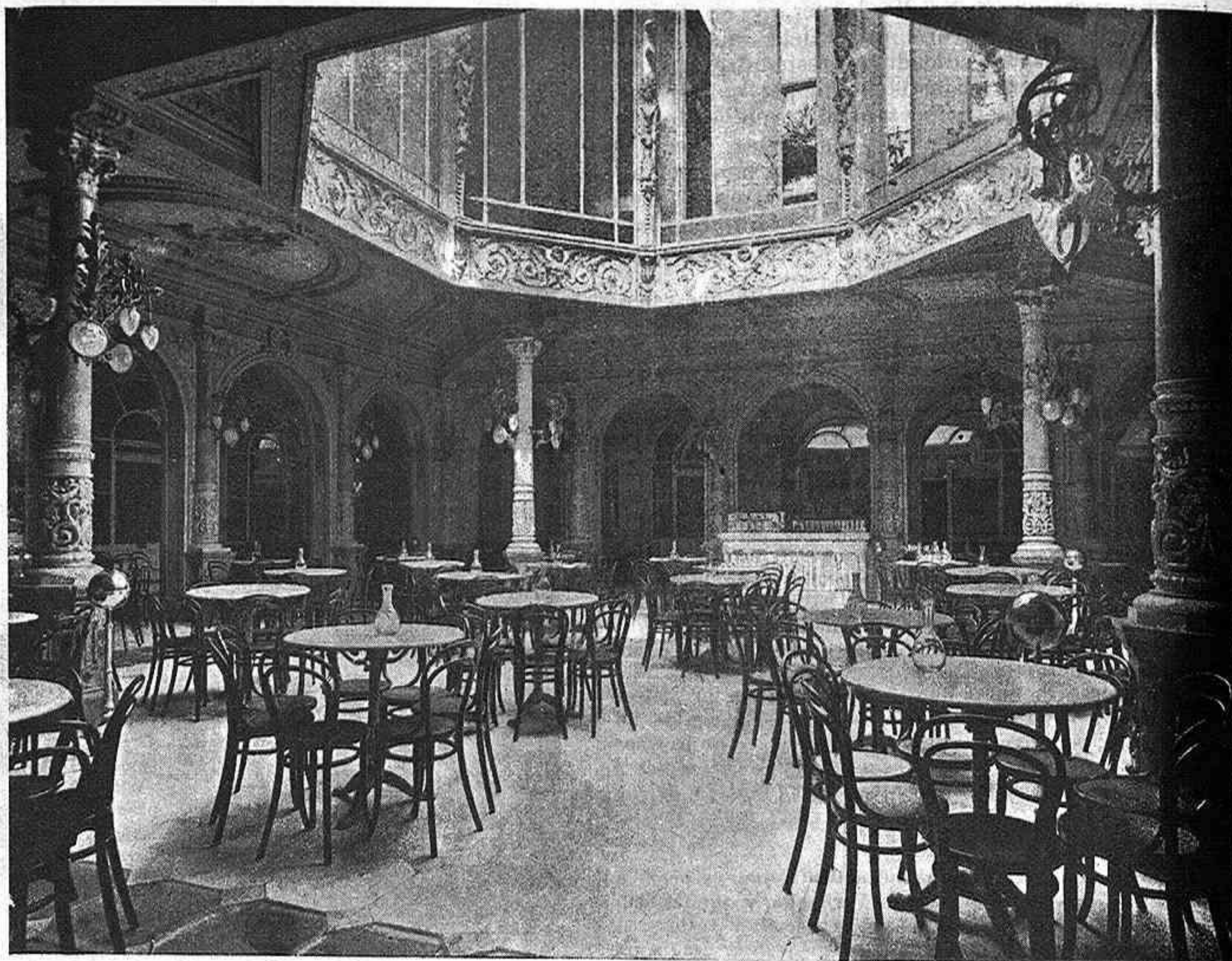
¿Per ventura encare que aqueixas suposadas companyias fossen nocivas com ells creuen als interessos materials y hasta als morals de Mossén Cinto han fet lo que devian per apartarlo d' ellas?

Al contrari: al emplear la imposició, la violencia, l' amenassa, la persecució y tota aquesta serie de atropellos de que en distintas ocasions s' ha ocupat la premsa, lluny de arrancar-lo de tals companyias, l' han afermat mes á n' ellas. Precisa no coneixer lo cor humá, ni saberse fer cárrech dels sentiments de un home digne y pundonorós ó be estar cegat per l' orgull dels milions ó per la vanitat de una mitra pera emplear contra 'l desvalgut sacerdot los procediments de que ve queixantse en sas sentidas cartas, sense que fins ara 'ls que deurían contestarlas s' hajan atrevit á ferho á cara descuberta.

Callin los *llobarros* y 'ls *llussos* y parlin de una vegada 'ls *peixos grossos*.

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA, degudament representada s' associá dimars al acte de la coloca-

AVANTS DE L' OBERTURA

(Fot. RUS, col·laborador artístich de LA ESQUELLA.)

SALÓ CONDAL

A mitjos de l'altra senmana quedá obert al públich aquest hermos café, situat com tothom sab, en lo lloch més concorregut de la Rambla del Mitj.

La reforma de que 'l *Saló Condal* acaba de ser objecte es de las que cambian radicalment l' aspecte d' un local ó d' un edifici: més que restaurarlo, se l' ha transformat de cap y de nou. Qui hagués vist avants lo *Saló Condal* y 'l veji avuy, no 'l coneixerá. Es una joia, una maravella d' elegancia y de llum; un verdader palau encantat, enriquit ab tots los refinaments que las arts modernes posseheixen.

Lo pensament dels espléndits propietaris Srs. Durio germans, secundat pel seu simpátich é inteligent representant don Carlos Medana, ha tingut una realisació que al honrarlos á n' ells honra á Barcelona. Desde avuy lo *Saló Condal* figura entre las bellesas de la ciutat dignas de ser visitadas, y es un títol més en la brillant fulla de serveys del Sr. Marial, que ha projectat y dirigit las obras, del notable pintor Sr. Urgellés, del decorador Sr. Maurell y de tots los artistes que ab son talent han intervingut en la transformació del magnífich *Saló* del qual dóna una lleugera idea la present fotografia.

ció de la primera pedra al monument de 'n Frederich Soler.

Tinguerem lo gust de véurehi representacions numerosas de las lletras, de las arts y del teatro: pero ¡ab franquesa! hi trobarem á faltar la nota entusiasta del catalanisme militant, qu' en altrás ocasions de menor importancia acostuma á desbotar ruidosamente.

Será tal vegada porque 'l fundador del *Teatro catalá* no havia fet res en favor de Catalunya.

Segons el *Noticiero* en l' acte d' encorralarse 'ls toros que van lidiarse 'l día de la Mercé «había la friolera de siete chatos. todos pertenecientes al arte de *Costillares* pues se notó la presencia del *Chato*, de Zaragoza; el *Chatín* valenciano; el *Chato* de la Algaba; el *Chato la imprenta*; dos *Chatos* más á secas, picador y banderillero respectivamente, y por último el conocido mozo de estoques apodado el *Chatillo*.»

Y com que 'ls toros van resultar mes que dolents, detestables, en compensació de tant de xato, 'l públich va sortir de la *corrida ab un pam de nas*.

Los tarragoníns han honrat la bona memoria del insigne y malaguanyat crítich Joseph Ixart, inaugurat solemnement ab lo seu retrato la galería de tarraconenses ilustres, colcant una lápida á la casa ahont va neixer y donant lo nom de Ixart á un dels carrers de la ciutat.

Lo periódich *El Orden* ha publicat ab tal motiu un número notable dedicat enterament á enaltir lo recort del ilustre crítich honra de las lletras espanyolas.

La tribu dels *aschantis* acaba de augmentarse ab un nou individu, que com l' altre nascut temps enrera, será també un *aschanti* barceloní.

Inútil dir que ja 's prepara 'l corresponsent bateig,

ab motiu del qual una cerimonia religiosa servirà de gran reclám al espectacle.

Si 'ls *aschantis* no se 'n van contents de Barcelona, no serà per culpa de las sevas parteras, ni per falta de complacencia dels nostres capelláns.

Bona estocada la del *Brusi* á propòsit del monument á Rius y Taulat. Recorda, al efecte que á Mr. Anspach, arcalde de Bruselas que va fer per aquesta ciutat lo que no han fet tots los arcaldes barceloníns plegats en lo que va de sigle, 'ls seus paisáns, tractant de honrar la seva memoria s' han limitat á dedicarli una font pública.

Pero que 'm perdoni 'l *Brusi*: si Mr. Anspach entre otras milloras importantíssimas encaminadas al sanejament de la ciutat, va canalisar el riu Senne, D. Francisco de Paula, ab motiu de la Exposició, vá desbordar lo xampany.

Y es tal l'entussiasme que produhí, que del xampany de l'any 88, encare hi ha avuy á Barcelona qui n' está *belga*.

La mort de la virtuosa Sra. D.ª María Montmany, germana política y mare respectivament de nostres estimats amichs los distingits dibuixants los senyors D. Joseph Lluís Pellicer y D. J. Pellicer Montseny, ens ha produhit fonda pena. A l'un y al altre aixís com á tots los demás indivíduos de la familia de la difunta enviém lo nostre pésam mes sentit.

Al acte de encendres los globos de gas dels balcones del Palau episcopal va calarse foch als domassos.

D. Jaume: un avís del cel. Convé no jugar ab foch.

Per lo tant ja ho sab: no fumém... no fumém!...

Impressións respecte á las nenas pelotaris que han debutat últimament al *Frontón Condal*:

De forsa no 'n tenen gayre, de agilitat una mica, de resistencia molt poca. La pilota exigeix brassos mascles y camas de cer.

Per lo que toca á la pilota, tota filla d' Eva farà millor paper á la cuyna fentla y tirantla á l'olla, que no pas al *Frontón* jugantla y tirantla contra la paret de la *canxa*.

Una anécdota de las festas de la Mercé, d' anys enrera.

Un pagés va entrar á la redacció de un diari que s'alimentava principalment de retalls d' altres periódichs.

—Déu los guard' ¿qué farían lo favor de tallarme 'ls cabells?

—Mestre, anéu equivocat—li van respondre—aquí no es cap barbería.

—Perdonin: me pensava que ho era. Com desde 'l carrer he sentit aquest soroll d' estisoras....

Als redactors qu' estavan treballant estissora en ma 'ls havia presos per fadrins barbers.

Un entussiasta de 'n Guerrita, vehí de Salamanca, acaba de obsequiarlo ab un estoch construhit ex-profés á París, ab adornos d' or y un crostissám de pedras preciosas.

L'estoch aquest ha costat la friolera de 10,000 franchs.

Ab un arma aixís poden donarse *volapiés* no diré á un toro, sino á tota la civilisació de un poble.

Una senyora 's presenta á casa de un' altra á pendre informes de una criada.

—¿Qué tal. es reservada?

—Oh! sobre aquest punt no 'n trobará un' altra. Capás es de trencarli tota la vagilla, y no tingui por que n' hi digui una paraula.

El baró de la *Lletuga*

digué al seu sastre D. Cosme:

—Tinch lo gust de presentarli al amich Comte del *Roure*.

—Molt senyor meu, digué 'l sastre.

—Servidor, afegí 'l noble.

Y després al de *Lletuga*

va di 'l sastre *soto-voce*:

—Escolteu, baró, demá,

ó tal vegada més prompte,

jo també us presentaré....

—Algún duch?

—No: un altre compte.

AGUILETA.

Los fills de D. Ramón Sech

que viuhén al carrer Gran

jo puch dir, porque 'ls conech,

que molt grassos tots están.

Pero ¡ay! no obstant y aixó,

entre riallas y esbufechs

sempre diu aquest senyó

que tots los seus fills son *Sechs*.

M. TREPAT ARGEN R.

Vaig preguatá á n' en Romá

per el calvo de 'n Manel,

y molt serio 'm contestá:

—Fa temps no li veig el pel.

LL. G SALVADOR.

—Ahont vas?

—Fugint dels apuros me 'n vaig á América.

—Ja!

¿Per molt temps?

—No crech torná.

—Y donchs deixam quatre duros.

SALVADOR BONAVÍA.

Ventatjas positivas del desaffio.

—¿Es cert que l' altre día, al café varen donarte una bofetada?

—Tal com sona; pero consti que 'm vaig batre ab l' ofensor.

—¿Y qué?

—Lo desaffio era á sabre, y á penas donada la senyal, el méu adversari 'm dona un cop de sabre á la clepsa que ab una mica mes me la bada.

—¿Y tú?

—No vaig tenir temps de tornarm'hi: 'ls meus padrins van dir-me que ja devia estar satisfet.

Dos amichs després de una llarga ausencia tornan á trobar-se.

—Home... ¡quán temps que no 'ns veyam!... Desde las reuniones de ca 'n Balasch!... Y á propòsit de aquestas reuniones, te recordas de la Pilar?

—Prou, home, prou... ¡Vaya un geni tenia la nena!... Quantas vegadas ho havia dit: ¡ay infelís del home que s' hi casi!...

—Donchs, mira: fa cosa de un any y mitj qu' es la meva dona.

A L' INSERTAT EN L' PENULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*En-ma-ri-dar-se.*
- 2.ª ANAGRAMA.—*Am—Ma.*
- 3.ª TRENCA-CLOSCAS.—*Campanero y sacristán.*
- 4.ª ESTRELLA NUMÉRICA.—*Enclusa.*
- 5.ª INTRÍNGULIS.—*Poma.*
- 6.ª GEROGLÍFICH.—*Com mes oficials mes assistents.*

XARADAS

I

GANGAS D' ISTIU

Pues, senyors; estém perduts,
si acás l' istiu dura massa
jo deixo la capital
y me 'n vaig lluny, lluny de casa,
encare que hagi d' anar
á la montanya... pe'lada.
Perque tinch una vehina
(y lo pitjó es qu' es casada)
que ja no sé com *total*
que se 'n vagi á un altre banda
á *hu-quart* pussas cada día
perque aixó ja dura massa.
Si las matés, menos mal,
pro com que las horas passa
desde dalt de son balcó
á casa meva esquivantlas...
jo bé *cinch* demano prou
que deixi corre tals *cassas*
perque ab las sevas *casseras*
el que hi pert es l' *Staramsa*
y animals com ella ... sab
á casa no hi fan cap falta.
Y fa molt mal fet de tréurelas
puig 's veu ab probas claras
que las hi fa bona vida
perque las cria molt grassas.
Al menos *tres* lo favor
de lligalshi una campana
á cada una, d' aquest modo
tindria temps de *guillármela*.
Si acás lo meu prech no escolta

dos fa cas de mas paraulas
soch capás, de ¿qué dirían?
pues de fer una gran gabia
y ficarlas allí dins
y después durlas al Parque
á la secció Zoológica
fent constar ab lletras claras
el nom de la vehineta
que es tan poch considerada
perque jo ja estich cansat
de *dibuixarme* las camas
y de *prima-quatre-cinch*
los fillets de sas flassadas.

J. STARAMSA.

II

Prima inversa vegetal,
la *segona*, musical;
y es lo *total* nom de fruyta.
Ja n' hi ha prou, búscala, cuyta.

UN GOMÓS.

ANAGRAMA

Un día enflantme ab *tot*
á una frondosa palmera
per cullir un *total* qu' era
molt gros, va dir-me en Cabot:
—Mira que 't costará cara...
Eixa fruyta 't farà mal...
No 'l creguí: vaig caure, y ara
de imprevisor me *total*.

ANTÓN VALLBONA.

TRENCA-CLOSCAS

MARIA ELEU

CALDAS

Formar ab aquestas lletras lo títul de una comedia catalana.

M. BALMAS.

COPA NUMERICA

1	2	3	4	5	6	7	8	9	—	Nom de dona.
7	9	4	3	2	8	6	9	—	>	>
9	4	9	7	5	2	8	—	>	>	>
2	5	3	6	3	4	—	>	>	>	>
8	4	5	6	5	—	>	>	>	>	>
2	3	2	9	—	>	>	>	>	>	>
3	—	>	>	>	>	>	>	>	>	>
1	5	—	>	>	>	>	>	>	>	>
8	—	>	>	>	>	>	>	>	>	>
7	5	7	8	2	8	9	—	>	>	>
1	5	2	8	7	8	9	6	9	—	>

MAMZELLE PIPÍ.

FUGA DE CONSONANTS

. a . . . a . . .

Sustituir los punts per consonants que dongan lo nom de un carrer de Barcelona.

SECALL DEL FORN.

GEROGLÍFICH

LL

Y

jo

N O F A

R I A M

B O N

JOSEPH ANGUERA.

Antoni Lopez, editor, Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor, Asalto, 63.—Barcelona.

ANTONI LOPEZ, Editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona, Correu: Apartat número 2.

SINGLOTS POÈTICHS
AB NINOTS

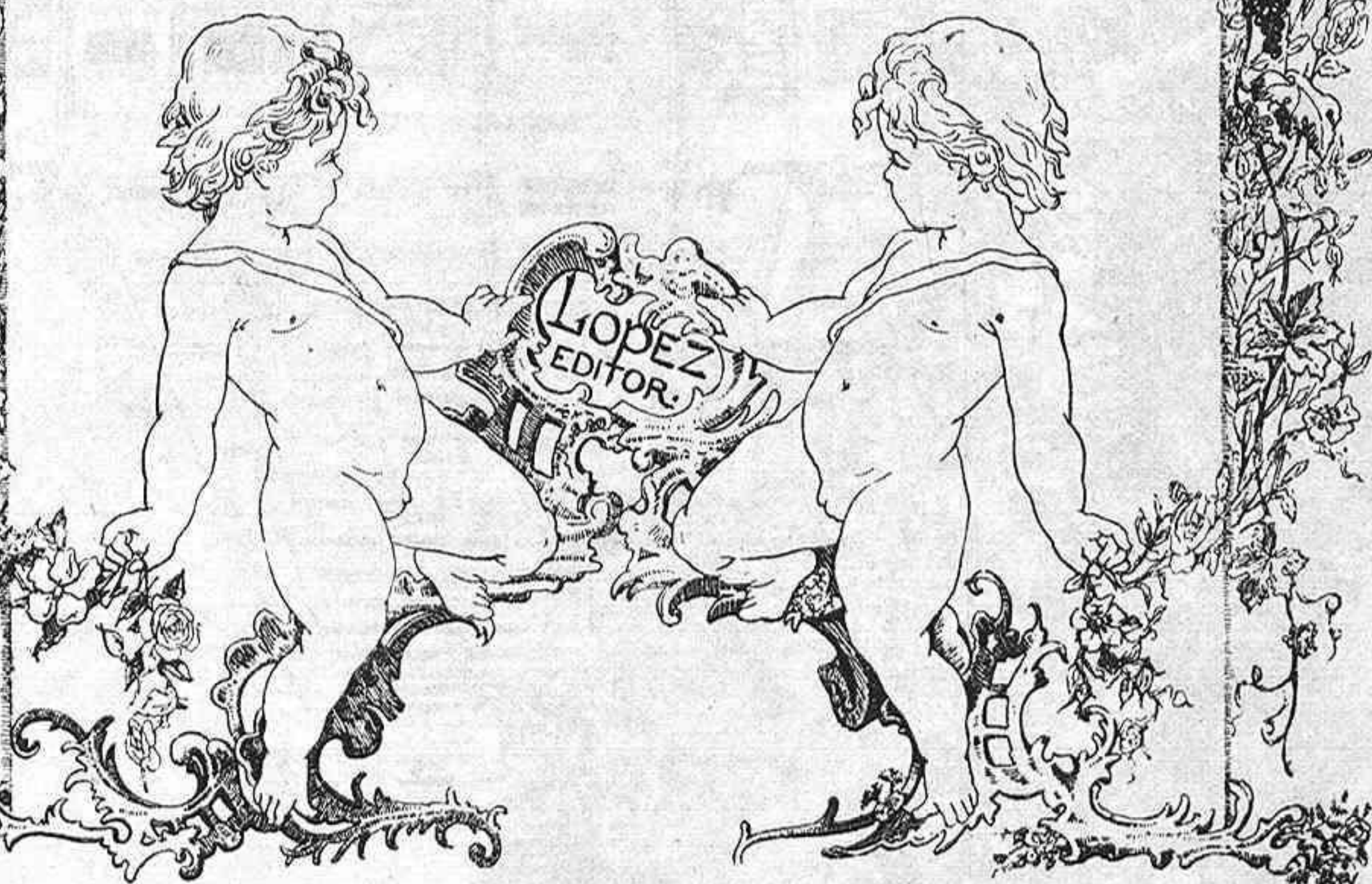
OBRAS DE FREDERICH SOLER (Serafi Pitarra)

La Butifarra de la Llibertat	Ptas. 0'50
La Esquilla de la Torratxa.	» 0'50
Lo Cantador	» 0'50
Lo castell dels tres dragons	» 0'50
¡Cosas del Oncle!	» 0'50
Ous del dia.	» 0'50
Las píldoras de Holloway.	» 0'50
Si us plau per forsa.	» 0'50
Un Mercat de Calat.	» 0'50
Un barret de riallas.	» 0'50
La Venjansa de la Tana.	» 0'50
La Vaquera de la piga rossa.	» 0'50
Las carbassas de Monroig.	» 0'50

OBRA PÓSTUMA DE FREDERICH SOLER

Dotzena de frare. Ptas. 2

Nits de Lluna. » 2

PRÓXIMAMENTE APARECERÁ

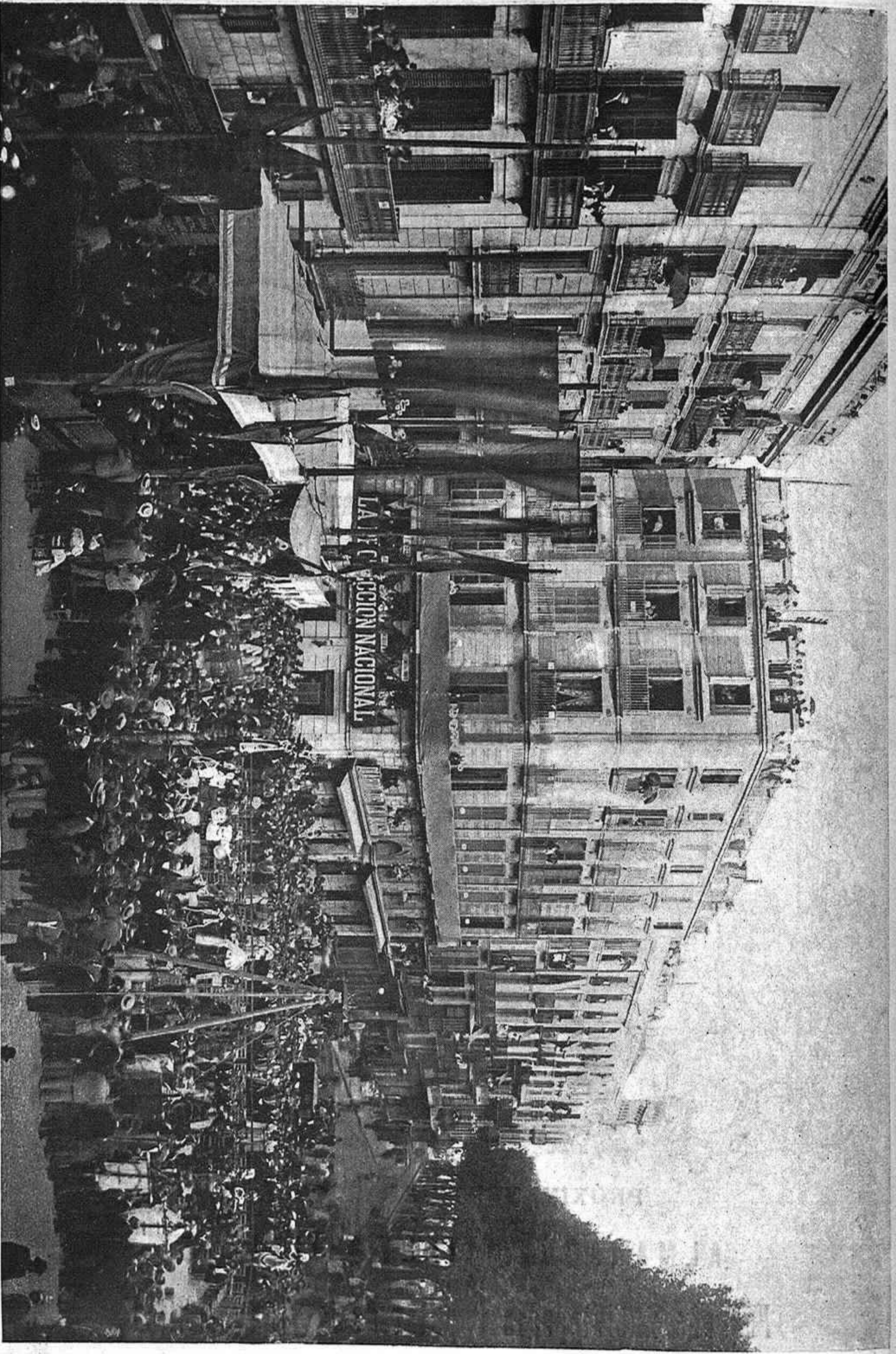
ALMANAQUE BAILLY-BAILLIERE

Ó SEA

Pequeña Enciclopedia Popular de la vida práctica

RCASALS.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l'import en libransas del Giro Mútuo, ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de corren, franca de ports. No responém d'extravios, no remetent ademés 1 ral pel certificat. Als corresponsals de la casa, se 'ls otorgan rebaixas.

Colocació de la primera pedra del monument á FREDERICU SOLER (Serafi Pitarra).
 (Fot Rus, colaborador artístich de La Esquilla.)